

Kanunu'muzda düzenlenmiş olup, çok ağır para ve hürriyeti bağlayıcı cezaları bulunuyor.

KAÇINMA YOLLARI

Vergiden kaçınma, vergi kanunlarına aykırı hareket etmeksizin bireylerin vergi yükümlülüğünden kısmen kurtulması olarak tanımlanıyor. Dikkat edileceği üzere vergiden kaçınma, mükellefin vergisel yükümlülüklerini kanunlara uygun bir şekilde azaltması durumunda mümkün olabiliyor. Bu nedenle, vergiden kaçınma yasal olarak herhangi bir suç oluşturmaz ve bundan dolayı vergi kanunlarımızda vergiden kaçınma ile ilgili cezalandırmayı hedefleyen hükümler de bulunmuyor.

Vergiden kaçınma, daha çok vergi erteleme yöntemlerinde yoğunlaşmakta. Diğer bir ifadeyle, bugünkü bir paranın yarınki bir paradan daha değerli olduğu kavramına dayalıdır. Böylece, gelecekte ödenen vergiler, bugün ödenen vergilerden daha az maliyetli olduğundan daha çok tercih ediliyor.

Genel olarak mükellefler, vergi avantajlarından yararlanmak yoluyla vergiden kaçınabiliyor. Bu şekilde vergi yüklerini düşük tutmak ve sermaye birikimini arttırmak amacıyla hareket eden mükellefler, vergi avantajlarından yararlanarak yasal yollarla vergiden kaçınabiliyor. Vergiden kaçınmada, vergi kaçırmada olduğu gibi mükellef grupları ve sektörleri göre değişiklik gösterebiliyor.

Başlıca vergiden kaçınma yollarını aşağıdaki gibi "genel" ve "sektörel" olarak sıralamak mümkün.

a) Genel olarak:

■ Vergi kanunlarında düzenlenen istisna ve muafiyetlerden yararlanmak.

■ Azalan bakiyeler yöntemiyle amortisman uygulamasından yararlanmak.

■ Borsada, yabancı görümlü hisse senedi ve tahvil alım satımı yapmak.

■ Yasal takibe alınmış şüpheli

heli alacaklardan karşılık ayırarak gider yazmak.

■ Kanunen kabul edilmeyen giderler ayrımını çok iyi yaparak indirilebilecek giderlerden doğru ve tam yararlanmak.

■ Enflasyonist dönemlerde stok maliyetlerinin belirlenmesinde son giren ilk çıkar (LIFO) yöntemini uygulamak.

■ Maliyet çalışmalarında fire oranlarını doğru tespit ederek fire hakkını kullanmak.

■ Vergiyi doğuran olayı, vergilemenin olmadığı alanlara yönlendirmek, ihracat veya ithalat işlemlerinde kârı vergisiz ülkede bırakmak, serbest bölge avantajlarından yararlanmak için burarlarda faaliyet göstermek.

■ Yurtdışında imalat yaptırmak, yurtdışından yapılan mal ve hizmet tedariki-

ni şirketin offshore merkezlerinde kurmuş olduğu grup şirketleri aracılığıyla yapmak.

■ Grup şirketleri arasında ticari aktivite sağlamak, ortak yapılan giderleri doğru ve zamanında yansıtmak.

■ Gayrimenkul gibi bazı değerleri şahıs üzerine almak yerine şirket aktifine alarak elden çıkarılması halinde vergi avantajını kullanmak.

■ Vergi erteleme yöntemlerini uygulayarak, bazı kazançların fon hesaplarına aktarılması suretiyle vergiyi ertelemek.

■ Nakit sermaye artışı yapan kurumlarda vergi avantajı hakkını kullanmak.

■ Şirketlere, borç yerine öz kaynak kullanımını özendirmek, nakdi sermaye artışı veya yeni kurulan sermaye şirketlerinde ödenmiş sermayenin nakit olarak karşılanan kısmı üzerinden TCMB tarafından açıklanan ticari kredilere uygulanan ağırlıklı yıllık ortalama faiz oranı dikkate alınarak, ilgili hesap döneminin sonuna kadar hesaplanan tutarın yüzde 50'sinin ilgili hesap dönemine ait kurumlar vergisi matrahından indirilmesine olanak sağlamak.

b) Sektörel bazda:

■ KOBİ düzeyindeki imalatçı şirketlerin birleşmesi halinde üç yıl boyunca birleşme sonrası elde edilen kazançları üzerinden

alınacak kurumlar vergisinin yüzde 75 oranında istisna hakkını kullanmak. Zararlı bir şirketi satın alarak birleşme sonrası devreden zararları kullanmak. İştirak halinde ise, iştirak kazancı istisnasından yararlanmak.

■ Çeşitli leasing anlaşmaları yaparak, finansal sıkıntı olan şirketlerin aktiflerindeki gayrimenkullerini bir finans kurumuna "sat-kirala-geri al" yöntemi ile satarak hem finans sorununu çözmek hem de KDV ve kurumlar